

8.7.2021

Dnro 20147/03.04.04.10/2020

Asia Muu kunnallisia

Valittaja Elsa Kamppuri, Rääkkylä

Päätös, josta valitetaan

Rääkkylän kunnanvaltuusto 9.11.2020 § 39

Kunnanvaltuusto on päättänyt hyväksyä Kuntarahoytös Oy:n lainatarjouksen pitkäaikaisesta talousarviolainasta seuraavasti:

- luoton määrä on 2 700 000 euroa
- luoton aika on 30 vuotta
- luottoa lyhennetään tasalyhennyksin puolivuositain
- luoton korko maksetaan puolivuositain
- korko sidotaan 10 vuoden koronvaihtosopimuskorkoon lisättynä 0,500 % yksikönmarginaalilla
- korkoindikaatio on 21.10.2020: 0,500 % sisältäen marginaalin, 10 vuoden jälkeen sovitaan luoton uudesta marginaalista
- korko vahvistetaan kaksi Target-pankkipäivää ennen luoton nostamista
- ei toimitusmaksua eikä järjestelypalkkiota
- muut tarjouksen mukaiset ehdot.

VAATIMUKSET HALLINTO-OIKEUDESSA

Kunnanvaltuuston päätös on kumottava ja päätöksen täytäntöönpano on kiellettävä.

Vaatimusten tueksi on esitetty muun ohella seuraavaa:

Tietoverkko-osuuskunta on omavaltaisesti rakennuttanut valokuitua vapaa-ajan asuntoihin, mistä on aiheutunut merkittäviä kustannuksia. Ei ole oikein, että osuuskunnan kunnanvaltuuston päätöksen vastaisesta toiminnasta aiheutuvat kustannukset tulevat nyt kuntalaisten maksettaviksi. Kunnan omavelkaisen lainan myöntämiseen liittyy monia valituskirjelmästä lähemmin ilmeneviä epäselvyyksiä. Kunnan talous on saatettu kriisiytyneelle tasolle maksamalla useiden vuosien ajan osuuskunnan vastuita.

Tietoverkko-osuuskunta ei tule selviytymään saneerausohjelman velvoitteista. Saneerausohjelmassa osuuskunnan tulot on ilmoitettu liian suuriksi. Laskelmissa ei ole otettu huomioon kunnan väestöpohjan vähenemistä tai mahdollisia irtautumisia tietoverkosta. Kunta joutuisi saneerauksesta riippumatta rahoittamaan tulevaisuudessa päivitykset, korjausrakentamisen, uudisrakentamisen, investoinnit ja niin edelleen. Eri vaiheissa on esitetty erilaista selvitystä siitä, mitkä tietoverkon korjaus- ja investointitarpeet ovat, eikä kunnollista selvitystä asiasta ole tehty. Saneerausohjelma ei ole realistinen, koska siinä ei ole varauduttu päivityksiin, korjausvelkoihin eikä investointeihin.

Kunnan päätös merkitsee 2,2 miljoonan euron suuruista vastikkeetonta lahjoitusta osuuskunnalle. Päätös on kunnan etujen vastainen, ja se kasvattaisi kunnan lainamäärän kuntalaista kohden lähes 1 300 euroon. Laina vaikeuttaisi jo entisestään huonoa kunnan taloudellista tilannetta. Lainan määrä on 2,7 miljoonaa euroa, vaikka se on saneerausohjelmassa 2,2 miljoonaa euroa, joten perusteita ylimääräisen 0,5 miljoonan euron lainan ottamiselle ei ole. Tietoverkko-osuuskunnan hakeutuminen konkurssiin selvittäisi lopulliset vastuut asiassa, ja se on ainoa jäljellä oleva vaihtoehto.

Kunta on myöntänyt huhtikuussa 2020 tietoverkko-osuuskunnan 300 000 euron suuruiselle bullet-lainalle maksuaikaa tietoisena osuuskunnan maksukyvyttömyydestä ja vaatimatta minkäänlaisia vakuuksia. Tässä on kokonaisuudessaan sivuutettu kuntalain 129 §.

Lausunto ja vastine

Kunnanhallitus on lausunnossaan esittänyt, että hallinto-oikeus pysyttäisi kunnanvaltuuston päätöksen 9.11.2020 § 39 voimassa, ratkaisisi asian kiireellisenä ja antaisi kunnanvaltuuston päätökselle täytäntöönpanoluvan. Lausunnossa on lisäksi tuotu esille muun ohella seuraavaa:

Kunnanvaltuuston päätökset omavelkaisesta takauksesta Pohjois-Karjalan tietoverkko-osuuskunnan lainoille on tehty aiemman kuntalain aikaan, jolloin nykyisen kuntalain 129 §:n mukaisia rajoituksia ei ollut. Takauspäätökset on

tehty aikanaan laillisessa järjestyksessä. Valittajan esittämät perustelut lainan ottamista koskevan päätöksen kumoamiseksi eivät liity tähän kunnan pakkotilanteessa tehtävään lainanottopäätökseen. Valitusperustelut koskevat lähinnä valokuituverkon tarkoituksenmukaisuutta ja sen rakentamisen aikaisia seikkoja. Kyse on jo lainvoimaisin päätöksin ratkaistuista asioista. Päätös lainan ottamisesta on tehty jo ennen lopullista saneerausohjelman vahvistamista käräjäoikeudessa, koska saneerausohjelman hyväksyminen on todennäköistä kaikkien velkojien hyväksynnän myötä. Velkakirjoissa takausvastuiden viivästyskorko on 18 %, mistä syystä suoritukset on kunnan kannalta edullisinta maksaa välittömästi. Myös siinä tapauksessa, että osuuskunta hakeutuisi konkurssiin, tulisivat velkojapankit vaatimaan kunnalta suorituksia omavelkaisen takauksen perusteella.

Kunnanjohtaja on toimittanut lisäselvitystä, jossa on muun ohella todettu, että Pohjois-Savon käräjäoikeus on 9.12.2020 hyväksynyt Pohjois-Karjalan tietoverkko-osuuskunnan yrityssaneerauksen.

Kamppuri on antanut vastineen. Kunnanjohtaja on mahdollisesti ollut esteellinen hoitamaan tietoverkko-osuuskunnan maksuvaikeusasioita. Kunnanjohtaja on omalla päätöksellään 28.12.2020 nostanut valituksenalaisen lainan ja maksanut pankille tietoverkko-osuuskunnan lainoja. Kunnanhallitus tai valtuusto ei ole hyväksynyt tietoverkko-osuuskunnan saneerausohjelmaa, mikä on kuntalain vastaista. Kuntalain 129 § ei anna kunnalle mahdollisuutta poiketa asiassa aiemmin myönnettyjen lainojen ja velvoitteiden suhteen. Korkein hallinto-oikeus on ottanut kantaa kunnan lainan ottoon ja edelleen myöntämiseen ratkaisussaan KHO 2020:50. On kyseenalaista, toimiko kunnanjohtaja perustuslain 118 §:n mukaisesti esitellessään lainan takaamista kunnanvaltuutetuille vuonna 2012 tai toimiko tietoverkko-osuuskunnan silloinen hallituksen puheenjohtaja perustuslain mukaisesti esitellessään osuuskunnan taloudellista tilannetta ja maksuvalmiutta. Kunnanjohtajan päätöksellä on jo vuodesta 2014 lukien maksettu osuuskunnan lainoja ja lainojen korkoja sekä muita maksuja ilman, että kunnanhallitus tai valtuusto olisivat asiasta päättäneet. Kunnanjohtaja on siten ylittänyt toimivaltansa.

Välipäätös

Itä-Suomen hallinto-oikeus on 16.12.2020 antamallaan välipäätöksellä nro 319/2020 hylännyt Kamppurin täytäntöönpanon kieltämistä koskevan vaatimuksen.

HALLINTO-OIKEUDEN RATKAISU

Hallinto-oikeus ei tutki valitusajan päättymisen jälkeen esitettyä kunnanjohtajan esteellisyyttä koskevaa valitusperustetta eikä valitusperustetta, jonka mukaan kunta ei ole hyväksynyt saneerausohjelmaa.

Hallinto-oikeus ei tutki myöskään valitusperustetta, jonka mukaan kunnan aiemmin tietoverkko-osuuskunnalle myöntämä bullet-laina on lainvastainen eikä kanteluluontoisia huomautuksia kunnan ja sen viranhaltijoiden menettelystä.

Muilta osin hallinto-oikeus on tutkinut valituksen ja hylkää sen.

Perustelut

Tutkimatta jättäminen

Kuntalain 135 §:n 3 momentin mukaan valittajan tulee esittää 2 momentissa tarkoitetut valituksen perusteet ennen valitusajan päättymistä.

Kuntalain 140 §:n 3 momentin mukaan kunnan jäsenen ja 137 §:n 2 momentissa tarkoitetun kunnan katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on nähtävänä yleisessä tietoverkossa.

Kunnanvaltuuston päätös 9.11.2020 § 39 on julkaistu kunnan verkkosivuilla 11.11.2020, joten valitusaika on päättynyt 18.12.2020. Kamppuri on vasta 18.1.2021 hallinto-oikeuteen saapuneessa vastineessaan esittänyt kunnanjohtajan esteellisyyttä koskevan valitusperusteen ja valitusperusteen, jonka mukaan valtuuston päätös lainan ottamisesta on lainvastainen, koska kunta ei ole hyväksynyt tietoverkko-osuuskunnan saneerausohjelmaa. Näin ollen nämä valitusperusteet on jätettävä myöhässä esitettyinä tutkimatta.

Siltä osin kuin Kamppuri on valituksessaan esittänyt, että kunnan Pohjois-Karjalan tietoverkko-osuuskunnalle huhtikuussa 2020 myöntämä bullet-laina on kuntalain 129 §:n vastainen, hallinto-oikeus toteaa, ettei Kamppuri ole tehnyt valitusta kyseisestä päätöksestä. Kyseisen toisen päätöksen lainmukaisuutta koskeva valitusperuste ei tule tutkittavaksi Kamppurin kunnanvaltuuston päätöksestä 9.11.2020 § 39 tekemän valituksen yhteydessä.

Hallinto-oikeuden toimivaltaan ei kuulu tutkia kanteluluontoisia huomautuksia, jotka liittyvät kunnan ja sen viranhaltijoiden menettelyyn tietoverkko-osuuskunnan lainojen takaamisessa sekä mahdollisten kulujen tai takausvastuiden maksamisessa.

Pääasia

Kunnanhallituksen päätöspöytäkirjan 26.10.2020 § 166 valmisteluasiasta ilmenee, että Pohjois-Karjalan tietoverkko-osuuskunta on osuuskuntakokouksessaan 22.10.2020 päättänyt hakeutua yrityssaneeraukseen. Kunnanhallitus käsittelee omalta osaltaan saneerausohjelman hyväksymistä. Kunnanhallituksen kannasta riippumatta pankit voivat hakea kunnan osuuskunnan lainoille antamien omavelkaisten takausvastuiden realisoitumista. Takausvastuiden realisoituminen merkitsee, että kunnan maksettaviksi lankeavat lyhyellä aikavälillä noin 2,7 miljoonan euron lainat. Maksun hoitamiseksi Kuntarahoitus Oyj:ltä on pyydetty lainatarjous, joka on saatu 22.10.2020.

Kunnanhallitus on hallinto-oikeudelle antamassaan lausunnossa todennut, ettei kunta pysty suoriutumaan takausvastuista muutoin kuin nyt kyseessä olevalla lainalla. Lainan ottaminen on kunnan maksuvalmiuden ja kunnan peruspalveluiden turvaamisen kannalta välttämätöntä. Valtuuston päättäessä lainan ottamisesta 9.11.2020 on ollut tiedossa, että kaikki velkojat ovat osaltaan jo hyväksyneet saneerausohjelman. Velkakirjoissa kunnan takausvastuiden viivästyskorko on 18 %, kun taas otetun lainan korko on 0,5 %. Ellei lainarahoitusta voitaisi toteuttaa, maksaisi tämä kunnalle 38 183 euroa kuukaudessa enemmän.

Kuntalain 129 § koskee tilanteita, joissa kunta myöntää lainan taikka antaa takauksen tai muun vakuuden. Hallinto-oikeus toteaa, ettei Kamppurin mainitsema kuntalain 129 § tule sovellettavaksi kunnan ottaman lainan kohdalla, eikä valtuuston päätös ole tällä perusteella lainvastainen.

Kuntalain 1 §:n 2 momentin mukaan kunta edistää asukkaidensa hyvinvointia ja alueensa elinvoimaa sekä järjestää asukkailleen palvelut taloudellisesti, sosiaalisesti ja ympäristöllisesti kestäväällä tavalla. Esitetyn selvityksen perusteella valtuuston hyväksymä Kuntarahoitus Oyj:n lainatarjouksen mukainen laina on ollut tarkoitus käyttää Pohjois-Karjalan tietoverkko-osuuskunnan takausvastuiden maksamiseen tilanteessa, jossa tietoverkko-osuuskunta on päättänyt hakeutua yrityssaneeraukseen. Kunnanhallituksen hallinto-oikeudelle esittämän selvityksen perusteella lainan ottaminen on ollut kunnan edun mukaista, koska se, että takausvastuut olisi jätetty maksamatta, olisi voinut aiheuttaa kunnalle merkittävästi suurempia menoja viivästyskorkojen johdosta. Takausvastuiden toteutuminen ei ole ollut kunnan omista toimista riippuvainen, eikä kysymys ole ollut tietoverkko-osuuskunnalle annettavasta vastikkeettomasta lahjasta. Niillä seikoilla, jotka ovat johtaneet tietoverkko-osuuskunnan hakeutumiseen yrityssaneeraukseen, ei ole merkitystä arvioitaessa kunnan takausvastuidensa kattamiseksi ottaman lainan lainmukaisuutta. Kunnan ottaman lainan määrä on perustunut kunnan käsitykseen takausvastuiden määrästä. Asiassa ei ole yksinomaan Kamppurin valituksessaan esittämän takausvastuun määrää koskevan väitteen perusteella syytä katsoa, että otettu laina olisi tarkoitettu käytettäväksi muihin tarkoituksiin.

Valtuuston päätös ei ole valituksessa esitetyillä perusteilla virheellisessä järjestyksessä syntynyt taikka muutoinkaan lainvastainen. Kunnallisvalitusta ei voi tehdä tarkoituksenmukaisuusperusteella.

Sovelletut oikeusohjeet

Perusteluissa mainitut
Hallintolaki 6 §
Kuntalaki 135 §

Muutoksenhaku

Kuntalain 142 §:n 1 momentin mukaan tähän päätökseen saa hakea muutosta valittamalla korkeimpaan hallinto-oikeuteen, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Valitusosoitus on liitteenä (kunnallisvalitus).

Hallinto-oikeuden kokoonpano

Asian ovat ratkaisseet hallinto-oikeuden jäsenet Heli Mäki-Rautila, Sanna Tuunanen ja Elina Ranz.

Esittelevä jäsen

Elina Ranz

Tämä päätös on sähköisesti varmennettu hallinto-oikeuden asianhallintajärjestelmässä.

Jakelu

Päätös	Elsa Kamppuri, postitse antopäivänä
Oikeudenkäyntimaksu	260 euroa (Oikeudenkäyntimaksua koskeva oikaisuvaatimusohje on tämän päätöksen liitteenä.)
Jäljennös	Rääkkylän kunnanvaltuusto / kunnanhallitus, postitse antopäivänä Kunnan on kuntalain 142 §:n mukaan viipymättä julkaistava ilmoitus tästä päätöksestä yleisessä tietoverkossa, jollei salassapitoa koskevista säännöksistä muuta johdu.

VALITUSOSOITUS

Hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla korkeimpaan hallinto-oikeuteen kirjallisella valituksella, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Valitusluvan myöntämisen perusteet

Oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 111 §:n 1 momentin mukaan valituslupa on myönnettävä, jos:

- 1) lain soveltamisen kannalta muissa samanlaisissa tapauksissa tai oikeuskäytännön yhtenäisyyden vuoksi on tärkeätä saattaa asia korkeimman hallinto-oikeuden ratkaistavaksi;
- 2) asian saattamiseen korkeimman hallinto-oikeuden ratkaistavaksi on erityistä aihetta asiassa tapahtuneen ilmeisen virheen vuoksi; tai
- 3) valitusluvan myöntämiseen on muu painava syy.

Valituslupa voidaan myöntää myös siten, että se koskee vain osaa muutoksenhaun kohteena olevasta hallinto-oikeuden päätöksestä.

Valitusaika

Valitus on tehtävä **30 päivän kuluessa hallinto-oikeuden päätöksen tiedoksisaantipäivästä**, sitä päivää lukuun ottamatta.

Jos päätöksestä valitetaan kunnan jäsenelle taikka kuntayhtymän jäsenkunnalle tai sen jäsenelle kuuluvan valitusoikeuden nojalla, valitusaika lasketaan siitä päivästä, jolloin ilmoitus päätöksestä on julkaistu kunnan, kuntayhtymän tai asianomaisten kuntien yleisessä tietoverkossa.

Jos päätös on annettu asianosaiselle erikseen tiedoksi, valitusaika luetaan kuitenkin tiedoksisaannista. Vastaanottajan katsotaan saaneen tiedon kirjeitse tavallisena tiedoksiantona lähetetystä päätöksestä seitsemäntenä päivänä päätöksen lähettämisestä, jollei vastaanottaja näytä tiedoksisaannin tapahtuneen tätä myöhemmin.

Käytettäessä todisteellista tiedoksiantotapaa vastaanottajan katsotaan saaneen päätöksestä tiedon sinä päivänä, jona päätös on vastaanotettu. Tiedoksisaantipäivän osoittaa vastaanottotodistus, saantitodistus tai tiedoksiantotodistus. Sijaistiedoksiannossa tiedoksisaannin katsotaan tapahtuneen kolmantena päivänä sijaistiedoksiantoa koskevan tiedoksiantotodistuksen osoittamasta päivästä.

Käytettäessä tavallista sähköistä tiedoksiantotapaa vastaanottajan katsotaan saaneen tiedon päätöksestä kolmantena päivänä viestin lähettämisestä (sähköpostitse tai sähköisen asiointipalvelun kautta), jollei muuta näytetä. Sähköisen asiointipalvelun kautta todisteellisesti tiedoksi saadun päätöksen tiedoksisaantipäivä on päätöksen noutamispäivä asiointipalvelusta.

Viranomaisen tietoon asiakirjan katsotaan kuitenkin tulleen kirjeen tai sähköisen viestin saapumispäivänä.

Valituksen sisältö

Valituksessa, johon on sisällytettävä valituslupahakemus, on ilmoitettava

- valittajan nimi ja yhteystiedot mukaan lukien se postiosoite ja mahdollinen muu osoite, johon oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat voidaan lähettää (prosessiosoite); jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä, on valituksessa mainittava myös tämän yhteystiedot
- päätös, johon haetaan muutosta (valituksen kohteena oleva päätös)

- peruste, jolla valituslupaa pyydetään, sekä syyt, joiden vuoksi valitusluvan myöntämiseen on mainittu peruste
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi (vaatimukset)
- vaatimusten perustelut
- mihin valitusoikeus perustuu, jos valituksen kohteena oleva päätös ei kohdistu valittajaan.

Yhteystietojen muutoksesta on valituksen vireillä ollessa ilmoitettava viipymättä korkeimmalle hallinto-oikeudelle. Jos usea tekee valituksen yhdessä, voidaan joku heistä ilmoittaa yhdyshenkilöksi.

Valituksen liitteet

Valitukseen on liitettävä

- hallinto-oikeuden päätös valitusosoituksineen
- selvitys siitä, milloin valittaja on saanut päätöksen tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Asiamiehen, joka ei ole toiminut asiamiehenä asian aikaisemmassa käsittelyvaiheessa, ja joka ei ole asianajaja, julkinen oikeusavustaja tai luvan saanut oikeudenkäyntiavustaja, on liitettävä valitukseen valtakirja.

Valituksen toimittaminen

Valitus on toimitettava valitusajassa korkeimmalle hallinto-oikeudelle. Valituksen tulee olla perillä valitusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Tämä koskee myös tilanteita, joissa valitus toimitetaan sähköisen asiointipalvelun kautta tai sähköpostitse. Valitus liitteineen voidaan toimittaa sähköisen asiointipalvelun kautta. Asiointipalvelun kautta toimitettua valitusta tai sähköpostitse toimitettua valitusta ei tarvitse toimittaa paperimuodossa. Asiakirjojen lähettäminen postitse tai sähköisesti tapahtuu lähettäjän omalla vastuulla.

Korkeimman hallinto-oikeuden yhteystiedot:

Postiosoite:	Korkein hallinto-oikeus PL 180, 00131 Helsinki
Sähköposti:	korkein.hallinto-oikeus@oikeus.fi
Käyntiosoite:	Fabianinkatu 15, 00130 Helsinki
Puhelin:	029 56 40200
Faksi:	029 56 40382
Aukioloaika:	arkipäivisin klo 8.00–16.15

Hallinto- ja erityistuomioistuinten sähköinen asiointipalvelu:

<https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>

Kunnallisvalitus

